

Andorra

Jaume Bartumeu, president de Progressistes-SDP

“No farem una llista per ajudar els que volen trencar Laurèdia en Comú”

El president de Progressistes-SDP defensa l'aposta de la formació perquè Josep Roig lideri la llista nacional en les eleccions generals del 7 d'abril, i la proposta de centreesquerra progressista. Jaume Bartumeu insisteix en la necessitat d'arribar a acords amb d'altres formacions per dibuixar un nou model de país davant la “fractura social” i la nova “consolidació de les dues Andorres” actual.

M. S.
ANDORRA LA VELLA

Tot apuntava que lideraria vostè la candidatura de Progressistes-SDP a les eleccions però al final no ha estat així, per què?

Ho vaig explicar al consell nacional, que era la meva obligació de fer-ho, tot i que ja havia donat algunes pistes. Portem anys que en la política andorrana resulta que la força a la qual tingui un paper directiu s'acaba convertint en el partit d'en Jaume, i entenc que en la nostra proposta de Progressistes-SDP no podia ser, ja que aleshores hauria fracassat en la meva acció política, una força que es resumeixi en la meva persona.

Són també molts anys a primera línia.

Sí, vaig entrar, no al Consell sinó al Govern en aquell moment, però ho dic de la següent manera: vaig entrar a Casa de la Vall el gener del 1990 i en vaig marxar el febrer del 2015. Doncs són molts anys d'activitat institucional i entenc que tenim companyes i companys amb preparació i amb voluntat de treball suficient com per fer un relleu en la candidatura nacional. Això no vol dir, per a aquells que d'alguna manera potser se'n van alegrar precipitadament, que em jubili de l'acció política. Mantindré, fins que les companyes i companys em facin confiança, la presidència del nostre partit. I també vaig manifestar davant el consell nacional el meu compromís de dedicar-me mitja jornada setmanal a l'activitat política. És a dir, el matí em dedicaré al meu despatx professional i a la tarda seré aquí al servei del nostre projecte.

Hi havia, fins i tot més enllà de Progressistes-SDP, certa expectativa que lideraria la candidatura.

És cert que havíem generat

JONATHAN GIL

més amb el projecte, que és el que necessitàvem.

Simbolitza també la seva figura aquesta aposta que defensa Progressistes-SDP pel diàleg?

Pot aportar un afegit en positiu a aquesta voluntat de diàleg, però també li he de dir que al moment que estem parlant el multimembre i candidat de DA ja gairebé tancava la porta a parlar d'acords i vol governar en solitari. En tot cas en Josep Roig ha demostrat en la gènesi, desenvolupament; i en el manteniment de Laurèdia en Comú, una flexibilitat i una capacitat de diàleg important.

Com s'encaren uns comicis on els blocs tradicionals dreta-esquerra van fraccionats i on L'A i PS van plegats?

Totes les eleccions són diferents, però aquestes més que les altres. La dreta, amb totes les tonalitats del seu taronja, va anar aplegada el 2011 per fer-me fora del Govern, el 2015 es van barallar, ho segueixen estant però ara més que abans perquè a més a més Liberals va esclatar. Per tant aquí s'obre una incògnita de veure com aconsegueixen diferenciar-se projectes que van anar junts no fa massa temps. La situació que crec, i que constato perquè parlo amb la ciutadania, que costa, o els costarà molt d'explicar, és aquest acord que en dic *dels cadiraies* entre socialistes i liberals. Un poti-poti però que ho és perquè hi ha diverses orientacions programàtiques, com despenalització de l'avortament sí o no, acostament a Europa sí o no i en quines tonalitats i modulacions, doble nacionalitat sí o no. En una qüestió cabdal com la votació de les lleis laborals es va veure ben clarament que no anaven junts i que liberals no eren pas liberals-progressistes sinó més aviat liberals-conser-

“

El país està en una fractura social, s'han tornat a consolidar les dues Andorres

Em sap greu haver generat una falsa expectativa però tenim un gran candidat

una expectativa, fins i tot compartida per persones que jo no esperava de fora del partit, i per tant també em sap greu d'haver generat una falsa expectativa. Però crec que hem designat un gran candidat i que farem una bona candidatura nacional i bones candidatures territorials, i que podrem reforçar l'àrea del centreesquerra, i més en un

moment de confusió política en la qual es troba sumit el nostre país.

Repetirà a la llista en un lloc simbòlic?

Al consell nacional hi va haver una intervenció on ens van demanar tant al Víctor Naudi com a mi que forméssim part de la candidatura. D'això ja en parlarem amb en Josep Roig i la comissió de candidatures, però no tindrè cap inconvenient, com vaig fer fa quatre anys, de tancar la llista.

S'ha optat com a candidat per l'únic càrrec electe del partit, al marge de Víctor Naudi, què pot aportar Josep Roig?

Aporta diverses confluències positives. És una persona amb qui des de fa anys compartim no només valors sinó projecte polític. Quan el 2013 vam considerar que havíem de marxar

d'una força política, que havíem contribuït a formar i portat al Govern, però que s'estava radicalitzant d'una manera que no ens semblava l'adequada per la situació andorrana vam marxar. Ell formava part del nucli fundacional d'SDP. Crec que Josep Roig ens ha demostrat a tots la seva capacitat d'assumir responsabilitats de Govern. Va ser secretari d'Estat, va estar treballant al departament de Presidència, ha estat conseller de Comú a l'oposició i ha demostrat que sap fer oposició i ara, després d'haver contribuït decisivament amb el company Josep Lluís Donsi a la fundació de la plataforma Laurèdia en Comú, està a la junta de govern de la corporació comunal i porta una conselleria de Cultura diria que amb encert i amb l'aplaudiment força general de la societat laurediana. Ens aporta per tant una capacitat política important i un compro-

vadors. Ho hauran d'explicar molt bé, i encara que cadascú vagi amb la seva bandera a la llista nacional, a les territorials no sé com es podrà fer aquesta separació mental i ideològica justificada únicament per al que es va, que és a buscar una cadira de conseller general.

I des de la perspectiva de Progressistes-SDP?

Tot això ens obre una perspectiva clara de poder defensar la nostra proposta de centreesquerra progressista. Els nostres estatuts diuen, i no hi renunciem, que els nostres valors i plantejaments estan inspirats en els principis del Partit dels Socialistes Europeus de la Internacional Socialista, però el que volem és fer una política de centreesquerra. I recordar que el país està enmig d'una fractura social, s'han tornat a consolidar les dues Andorres dissortadament. Per això parlem de pactes, perquè ens sembla que a Andorra li caldrà un model de país no 2019-2022, sinó 2030. És a dir, un model de país en el qual la ciutadania, i sobretot les noves generacions, tinguin la possibilitat de veure que es consolida un model econòmic que, aguantant la sostenibilitat del país i no trinxant-lo més, permeti a tothom viure amb una qualitat de vida adequada.

L'actual model està esgotat?

Hem de pensar que el model del tabac, per molt maquillatge i molta comèdia que hi posi el senyor Antoni Martí, s'ha acabat i s'haurà acabat molt abans dels trenta anys. Hem de constatar, per intentar transformar-ho en positiu, que el sistema financer també ha tancat una etapa i en comença una altra. I aquesta ni generarà tants beneficis ni permetrà l'expansió que havia conegut el sector financer, sinó que més aviat portarà concentracions i aquestes porten a tancament de sucursals i acomiadament de personal. Per tant el

JONATHAN GIL

sector ja no podrà ser el màxim contribuïdor a les arques públiques, i si a tot això hi afegim que el turisme *low-cost*, que ha promogut aquest Govern, no és el que permet fer funcionar suficientment l'economia és clar que hem d'arribar a uns acords que ja no són ideològics. Què volem fer d'Andorra? Quina proposta tenim per Andorra? I per això diem que volem incidir en el futur Govern per fer unes polítiques que siguin el màxim de transversals sense renunciar a valors essencials.

Les característiques del sistema electoral fan, però, que un acord 'a posteriori' pugui quedar ja desvirtuat en funció de l'aritmètica parlamentària i que potser sigui millor fer-los abans.

Això és una bona lectura del sistema electoral. Històricament els liberals el van fer així i els va permetre governar durant 14 anys, però crec que en el garbuix polític i social en el qual es troba Andorra, la ciutadania

es mereix, i en tot cas així ho entenem, que pugui manifestar la seva orientació o les seves preferències amb llistes nacionals que plantegin uns programes a futur. Efectivament si algú aconsegueix 15 consellers com ha tingut fins ara i ja manifesta, abans de poder-los aconseguir, que s'ho vol fer tot sol serà un desastre per al país, no per als que ens quedem a l'oposició si no som en aquesta majoria de 15. Però si els acords preelectorals han de ser com el poti-poti liberal-socialista, no hi estem inclinats a fer aquesta mena d'escudella barrejada.

Sembla que ara tothom es vol fer seva l'etiqueta progressista.

A diferència d'alguns que van repartint diplomes o màsters de socialdemocràcia o de progressisme entenem que cadascú pot, i té el dret, de qualificar-se i presentar-se com consideri adequat, però després la ciutadania és el millor testimoni de veure si els discursos s'adeqüen als fets.

Treballen amb previsió de fer llistes a quatre parròquies, com és que a Sant Julià no sent el candidat lauredià?

A Sant Julià no perquè nosaltres, que hem estat al cor de la fundació de Laurèdia en Comú i no com altres que hi volien ser, després no hi eren i ara diuen que sí que hi són, no volem plantejar una confrontació. Laurèdia en Comú és una plataforma que ha funcionat i està governant el Comú, amb discussions polítiques com sempre hi ha en democràcia, però no farem una candidatura a Sant Julià per confrontar-nos o per ajudar a aquells que volen trencar Laurèdia en Comú. Això no vol dir que si des de Laurèdia en Comú es troba una candidatura amb independents que tinguin uns plantejaments de futur de país per redreçar-lo nosaltres ens hi podem sumar i ens hi sumarem.

Per assolir pactes cal un mínim comú, Europa en seria un, però per on passaria més aquest diàleg?

Més enllà de fer aquest diàgnòstic –que crec que no és pessimista, sinó realista– que la situació és greu i demana sumar esforços, ens sembla que si hi ha forces polítiques que no comparteixen que un acord d'embranchament positiu amb Europa és essencial per al futur de les pròximes generacions, malament podem intentar dibuixar conjuntament un nou model de país si no es vol aquest acostament. Aquesta sí és una qüestió prèvia irrenunciable, a partir d'aquí les ciutadanes i els ciutadans decidiran. La mà estesa no la retirarem, veurem com queda configurat el Consell General i treballarem per poder ser decisius a l'hora de configurar una majoria, i si aquesta no pot ser una majoria orientada cap a unes reformes més fortes ens haurem de conformar amb unes reformes més moderades, però evidentment hi volem ser. Si resulta que algú fa majoria conservadora i no vol cap altra mena de compromís que vagi més enllà dels seus plantejaments de conservar la situació, els ciutadans ens hauran situat a l'oposició i allí estarem.

Com es concreta aquest projecte que es vol progressista, social i obert a Europa?

És relativament d'hora perquè he calculat que tenim una seixantena de companyes i companys que han anat participant als comitès locals i en les reunions que vam fer dos dimecres consecutius per parlar d'això. Ara l'equip de redacció hi tenim feina i després, a finals de gener, podrem presentar el projecte concret a partir d'aquests tres peus. També he de dir que una part de la columna vertebral del programa 2019 serà el nostre programa del 2015, no perquè hi vulguem posar sí o sí el que vam dir el 2015, sinó perquè la política conservadora de DA ha fet que moltes de les nostres propostes siguin encara dissortadament vigents.